

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy

LAUSUNTO

16.7.2021

Lohjan kaupunki
Kaavoitus
Kaupunkikehitys

LAUSUNTO LEMPOLAN TYÖPAIKKA-ALUEEN (ASEMAKAAVA L46) TODETUISTA JA POTENTIAALISISTA LUONTARVOISTA SEKÄ TARKEMMISTA LUONTOSELVITYSTARPEISTA

Johdanto

Lohjan kaupunki tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä yleisarvion moottoritien Lempolan liittymän eteläpuolella sijaitsevan Lempolan työpaikka-alueen (asemakaava L46) luontoarvoista sekä mahdollisista tarkemmista luontoselvitystarpeista. Arvioon sisältyy luonnonsuojelullisesti arvokkaiden luontotyyppien kartoitus. Näitä ovat:

- luonnonsuojelulain suojellut luontotyypit
- metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt
- vesilain suojelamat pienvedet
- uhanalaiset luontotyypit
- valtakunnalliset Metso -valintakriteerit täyttävät kohteet
- muut luontoarvoiltaan merkittävät luontotyypit

Arvokkaiden luontotyyppien kartoituksen lisäksi etsin uhanalaisten, silmälläpidettävien, EU:n luontodirektiivin IV -liitteeseen sisältyvien sekä muiden luonnonsuojelullisesti merkittävien lajien esiintymiä. Tähän sisältyi mm. liito-oravakartoitus. Pesimälinnustoa en varsinaisesti tutkinut, mutta kirjasin muistiin maastokäynnin aikana paikallisina havaitut linnut. Varsinaisen linnustoselvityksen tarvetta arvioin em. havaintojen, Tiira -lintuhavaintopalvelun tietojen ja tarjolla olevien elinympäristöjen perusteella. Lepakkoselvityksen tarvetta arvioin niin ikään alueen maisemarakenteen ja luontotyyppien avulla. Hankin ennen maastokäyntiä Suomen Lajitietokeskuksesta tiedot alueelta ja sen lähiympäristöstä ennestään tiedossa olevista lajihavainnoista. Tein maastokäynnin asemakaava-alueelle 25.5.2021.

Alueen yleiskuvaus

Selvitysalue sijaitsee moottoritien Lempolan liittymän eteläpuolella (liitekartta 1). Sitä rajaa lännessä Saukkolantie ja idässä Lohjanharjun moottoriliikennetie. Etelässä alue ulottuu liikenneympyrään asti. Alue sijaitsee Lohjanharjulla, ja sen maaperä on hiekkaista.

Eteläosassa ovat vallitsevina vanhat ja komeat mäntymetsät. Alueen keskivaiheilla on laajahko siemenpuuhakkuu sekä sorakuoppa. Niiden pohjoispuolella metsätyyppi muuttuu hieman rehevämmäksi tuoreeksi ja jopa lehtomaiseksi kankaaksi, ja puusto on kuusi- tai koivuvaltaista sekametsää. Sekapuuna on muutamia haapoja. Alueen metsät ovat tehokkaasti hoidettuja, eikä niissä juuri ole lahopuuta. Moottoritien lähellä on tiheää nuorta lehtipuustoa kasvava, moottoritiehen liittyvä, maa-aineksen läjitysalue. Kaava-alueella ei ole rakennuksia.

Luontotyytit

Selvitysalueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain suojeltuja luontotyyppijä, metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä, vesilain suojelamia pienvesiä, uhanalaisia luontotyyppijä, valtakunnalliset Metso -valintakriteerit täyttäviä kohteita tai muita luonnonsuojelullisesti erityisen merkittäviä luontotyyppikohteita. Alueen eteläosan metsä on kuitenkin suhteellisen vanhaa. Sieltä löytyi mm. yövilkkä (*Goodyera repens*), jota tavataan vain pitkään yhtenäisesti peitteisinä olleista metsistä (liitekartta 1). Sorakuopasta pohjoiseen Saukkolantien lähellä virtaa hieman lähdevaikutteinen oja, jonka eteläpuolella loivassa rinteessä on pieni, tiheä laikku. Saukkolantien pientareet ovat kapealti suhteellisen paahteisia. Tämän lausunnon liitteenä on alueen ilmakehä (liitekartta 2) ja kuvia alueen eri osista (kuvat 1-6).

Liito-orava

Liito-oravakartoituksessa etsin lajin papanoita runkomaisten haapojen ja suurimpien kuusten sekä koivujen tyviltä. Tämä on liito-oravakartoituksessa yleisesti käytetty menetelmä. En löytänyt liito-oravan esiintymisestä kertovia merkkejä, eikä alueelta ole ennestään tiedossa liito-oravahavaintoja. Alueen pohjoisosassa on kuitenkin liito-oravalle melko hyvin sopivaa metsää. Siten lajin leviäminen alueelle tulevaisuudessa on mahdollista, vaikka Turku-Helsinki -moottoritie toimii tehokkaana leviämiseen pohjoisen suunnassa. Liito-oravalle melko hyvin sopiva metsä on merkitty liitekarttaan 1. Kyseessä on paikoin suhteellisen tiheä kuusi- ja mäntyvaltainen metsä, jonka ikäluokka vaihtelee nuorehkoista kuvioista varttuneeseen puustoon. Koivua kasvaa jonkin verran, mutta haapaa vain vähän. Kolopuita en maastokäynnillä havainnut. Liito-orava suosii varttuneita, tiheitä kuusisekametsiä, joissa kasvaa kookkaita haapoja. Selvitysalueen metsä ei siten kovin hyvin vastaa lajin elinympäristövaatimuksia, mutta on laadultaan kuitenkin sellainen, että liito-orava voi siellä elää.

Pesimälinnusto

Maastokäynnin aikaan 25.5. pääosa muuttolinnuista oli jo saapunut. Toisaalta eräiden lajien (mm. tikat) soidinaika oli jo ohi. Maastokäynnillä havaitsin yhteensä 13 lajia, joilla oli yksi tai useampia reviirejä alueella tai sen välittömässä lähiympäristössä. Nämä lajit ovat: hernekerttu, hippiäinen, keltasirkku, kuusitiainen, lehtokerttu, mustapääkerttu,

mustarastas, pajulintu, peippo, punakylkirastas, sinitäinen, talitiäinen ja tilititti. Yksikään em. lajeista ei ole uhanalainen, silmälläpidettävä tai sisälly EU:n lintudirektiivin liitteeseen I.

Alueen sijainti vilkasliikenteisten teiden keskellä tekee siitä meluisan. Alue ei siten sovi aroille lintulajeille. Metsät ovat pääasiassa havupuuvaltaisia tai sekapuustoisia kankaita, ja tehokkaasti hoidettuja. Alueella ei ole linnuston kannalta tavanomaisesta poikkeavia metsiä tai muita linnuston kannalta arvokkaita elinympäristöjä.

Lepakot

En havainnoinut lepakkoja detektorilla. Alueella ei ole lepakoiden päiväpiiloiksi sopivia rakennuksia tai rakenteita kuten vanhoja maakellareita. Myöskään kolopuita tai pönttöjä ei löytynyt. Metsät ovat tavanomaisia talousmetsiä ja maisemarakenne on melko monotoninen. Esimerkiksi lepakoiden saalistusalueinaan suosimia rantoja ei ole. Alue on tuskin kuitenkaan kokonaan lepakkotyhjiö, vaan siellä ruokailee todennäköisesti ainakin pohjanlepakkoja. Maisemarakenteen ja tarjolla olevien elinympäristöjen perusteella vaikuttaa kuitenkin todennäköiseltä, että selvitysalue kuuluu arvoluokkaan III: muu lepakoiden käyttämä alue.

Muu lajisto

Viitasammakolle sopivia kutupaikkoja ei löytynyt. Saukkolantien hiekkaisella pientareella kasvaa runsaasti silmälläpidettävää ahokissankäpälää (*Antennaria dioica*). Saman tien pientareelta on myös ainakin vuodelta 1985 havaintoja silmälläpidettävästä pohjanmasmalosta (*Anthyllis vulneraria ssp. fennica*). Tämä laji on keskikesän kukkija, joten sitä ei välttämättä havaittu vielä toukokuussa, vaikka se paikalla yhä kasvaisikin.

Suositukset jatkoselvitystarpeista

Liito-oravan esiintyminen saatiin tässä työssä selvitettyä. Myös arvokkaat luontotyytit tulivat kartoitetuiksi.

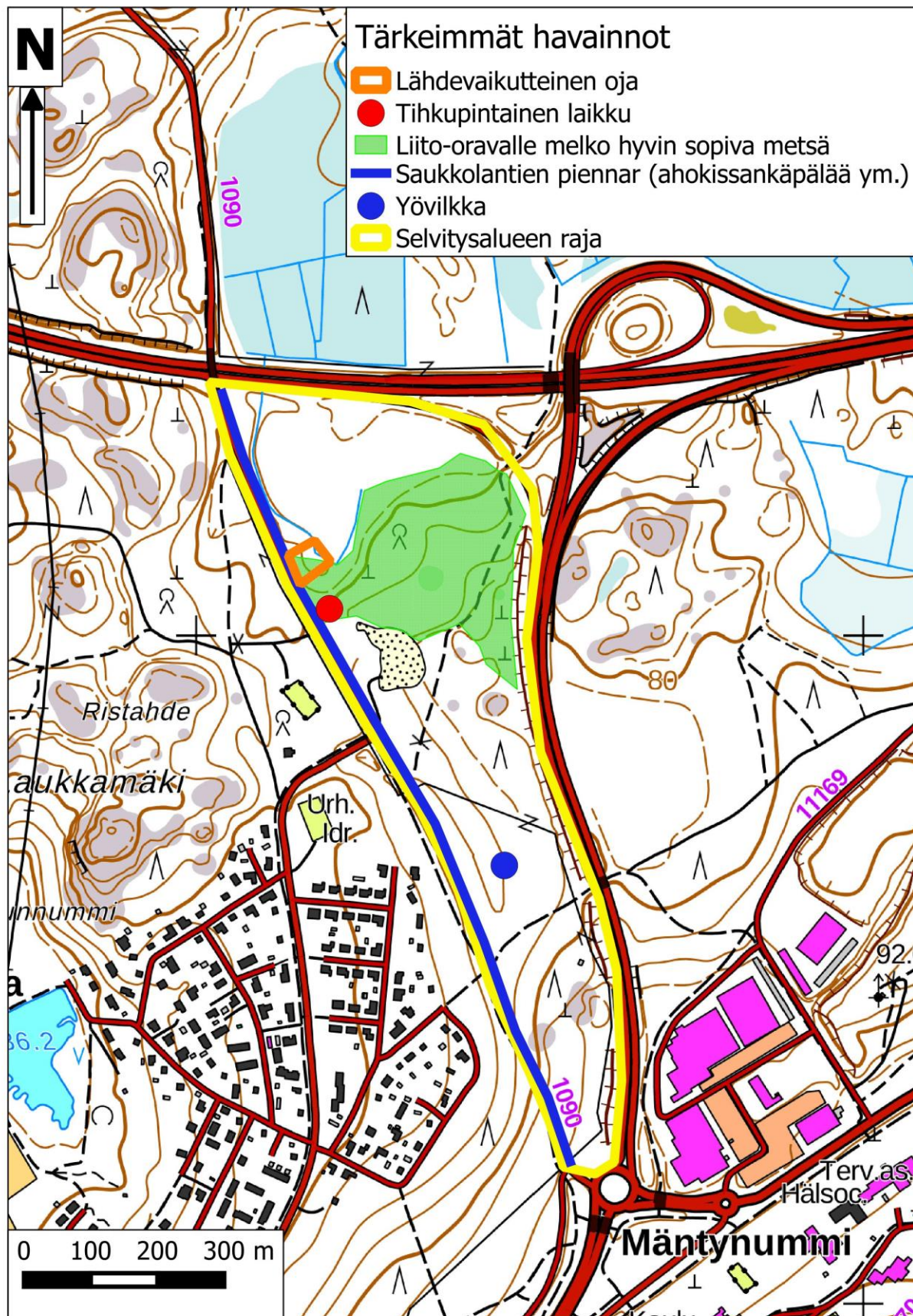
En havainnut pesimälinnustossa luonnonsuojellisesti arvokasta lajistoa eikä sellaista ole alueella tavattu myöskään käytettävissä olleiden ennakkotietojen perusteella. Tarjolla olevat habitaatitkaan eivät viittaa siihen, että alueella olisi erityistä linnustollista merkitystä. Laajempaan linnustokartoitukseen ei siis nähdäkseni ole tarvetta.

Alueella ei liene lepakoille erityistä merkitystä, vaikka onkin todennäköistä, että ainakin pohjanlepakkoja liikkuu alueella. Todennäköisesti alue kuuluu arvoluokituksessa luokkaan III: muu lepakoiden käyttämä alue. Tähän viittaavat sopivien päiväpiilojen niukkuus sekä metsäinen ja melko monotoninen maisemarakenne. En näe siten kovin suurta tarvetta lepakoselvitykselle, vaikka sellaisen tekeminen toki toisi lisävarmistusta johtopäätökseeni.

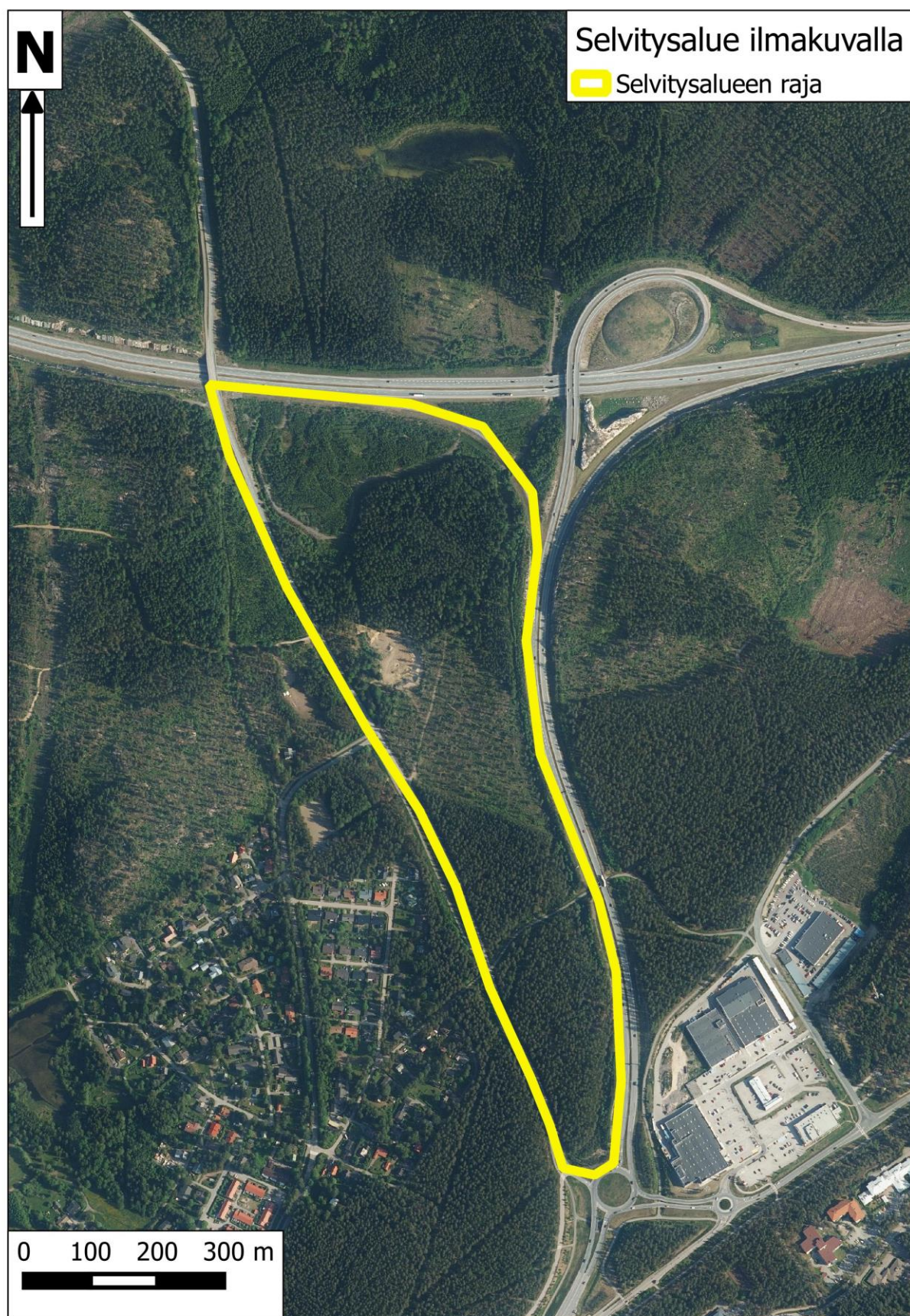
Liitekarttaan 1 merkityn hieman lähdevaikutteisen ojan ja sen eteläpuolisen pienen tihkuisen laikun sammalistoa olisi hyvä selvittää tarkemmin. Saukkolantien hiekkaisen ja paahteisen pientareen kasvistoa ja kasvillisuutta sekä hyönteislajistoa olisi niin ikään hyvä kartoittaa perusteellisemmin. Myös muualla selvitysalueella olisi hyvä tehdä tarkempi kasvistikartoitus. Esimerkiksi silmälläpidettävälle sarjatalvikille (*Chimaphila umbellata*) sopivia kasvupaikkoja on laajalti.

FM (biologi) Turkka Korvenpää
Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy

LIITEKARTTA 1. Tärkeimmät havainnot. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 07/2021.

LIITEKARTTA 2. Selvitysalueen ilmakekuva. Pohjakartta © Maanmittauslaitos 07/2021.

Kuvat 1-2. Sekametsää selvitysalueen pohjoisosassa.

Kuvat 3-4. Vasemmalla siemenpuuhakkuu ja oikealla tihkupintainen laikku.

Kuvat 5-6. Mäntymetsää selvitysalueen eteläosassa.